

A NÉP BARÁTJA

(Röpir.)

BÁTHORY SÁNDORTÓL.

Kedves Polgártársaim!

Pesten tartandó országgyűlésünk, melynek megkezdését minden igaz magyar oly kíváncsilag várta: ismét elnapoltatott. Sajnálkoznom kell tehát szeretett barátaim, hogy eszerint erről, kimerítő tudósítást eddigelő nem adhattam. Azt mondják, mentül inkább közelit az országgyűlés napja, a katonaság is annál inkább szaporodik Pest-Budán. Ugy tartják, hogy azok a katonák követeink megőrzésére lennének ott az országos tanácskozások ideje alatt. Pedig hiszen a mi jeles képviselőinknek, védelemre semmi szükségük, mert nekik nincs mitől félniök. Védik őket alkotmányos törvényeink.

Zágrábmegyében nemrég egy körlevél jelent meg mely a sok közt, azt is elakarja hitetni horvát szomszédainkkal, mintha Magyarország csak azért akarná a Horvátországgal való egyesülést, hogy ezen, felsőbbiséget gyakorolhasson. Csakhogy e körlevelet hazánk egyik legbölcsebb, legnagyobb férfja **Deák Ferencz** a legutólsó soráig mind megczáfolta, amely czáfolatában kifejti, hogy mi magyarok, békés egyetértést ohajtunk mindenik szomszéd nemzetiséggel, de ha Horvátország mégis elakarna tőlünk szakadni: Magyarország még akkor sem akadályozná, ha az egyedül tőle függene. Annál fogva ha ők a birodalmi tanácsba képviselőket küldenek, akkor minden velünk való kiegyezkedés lehetlenné válik, mert a magyar, ősi jogait idegen kezekbe nem adhatja át semmi szín alatt.

Klapka világhírű tábornokunk közelebb a francia ujságokban nagyon kikelt azon vád ellen, mely egyik másik magyarelles lapban olvasható, mintha, mi magyarok, a hazánk kebelében levő izraelitáknak az egyenlő jogok gyakorolhatását elleneznénk. Szépen megfejtli a vitéz tábornok, hogy a magyar nemzet, minden, kebelében lakó nemzetiséget a magáéval hasonló jogokkal kíván felruházni, csakhogy annak kimondása, egyedül a közelebb tartandó országgyűlésnek lesz feladata, ez levén egyedüli törvényhozó hatalom, mely hazánk polgárainak teljes egyenlőségét megállapítja. **Hát az Angliában nyomott kossuth-bankók ügye, hogy áll már?** kérdik kedves polgártársaim. E kérdésükre is sietek ezenel tiszta szivemből megfelelni. Mult márczius hónapnak épen 16-kán jelent meg **Kossuth Lajos** a londoni törvényszék előtt, hol pere folyt a felperes ausztriai császár előtt s nyilatkozatát hittel erősíté. E nyilatkozatnak főbb pontjait, úgy amint azok szólnak ide iglatom következőképen:

„Először: V. Ferdinánd király megszűnván Magyarország királya lenni s ezáltal a királyi szék megüresedvén, a törvényesen egybehívott magyar országgyűlés 1849 április 14-kén engem nevezett ki kormányzóvá addig, míg az ország állandó kormányzati alakja iránt határoztam. E kinevezetése a vele rám ruházott jogokkal és teendőkkel együtt vissza nem vételt s V. Ferdinánd óta senki a magyar trónra meg nem hivatott, sem senki az erre kizárólag jogosított országgyűlés által magyar királylyá nem koronáztatott.

Másodszor: A felperes soha sem volt ma-
e*

gyar király, most sem az, sem jogosan sem tetteleg. Jogosan nem: mert V. Ferdinánd még él; az 1722. 2-dik törvényczikke szerint pedig a trón csak a legközelebbi örökösökre szállhat. Tetteleg nem: mert csak az lehet magyar király, ki az előtte való magyar király után hathónap alatt az országban megkoronáztatott.

Harmadszor: A felperesnek, ki magát helytelenül Magyarország királyának nevezi, soha sem volt és most sincs kizárólagos joga; valamint Magyarországra szánt okmányt a nemzet czimerével (melyet a keresetlevél hibásan magyar királyi czimernek mond) felruháztni; erre még mint igazi magyar királynak sem volna kizárólagos előjoga, mert az ország czimerét akárki használhatja, még pedig a törvényszék értelmében stb.

Negyedszer: Felperesnek nem volt és most sincs kizárólagos joga vállalni, Magyarországra szánt okmányt a nemzet czimerével, (melyet a keresetlevél hibásan magyar királyi czimernek mond) felruháztni; erre még mint igazi magyar királynak sem volna kizárólagos előjoga, mert az ország czimerét akárki használhatja még pedig a törvények értelmében, melyek „Regni corona“-tól és „Regni insigne“-ről szólnak, de „Regis corona“-ról és „Regis insigne“-ről nem.

Ötödször: Az állam most nyomtatott bankjegyeken az ország czimere, díszítményképen és nem a jegyek hitelessége végett fortul elő.

Hatodszor: Ezen, a panaszlevélben „hamis bankjegyek“-nek nevezett értékjelek csak azok akarnak lenni, amiknek feliratuk mondja. Nem hasonlítanak a panaszlevélben említett egyéb jegyekhez sem.

Hetedszer: Épen nem áll, hogy a jegyeket forgalombatétel végett Magyarországra akartam küldeni. Szándékaimat sem a felperes, sem itteni követje nem tudhatta. Ezennel kinyilatkoztatom, hogy Európában és Ausztriában nagy politikai változások lévén nemcsak lehetőségek, de valószínűek is, kötelességemnek tartottam eféle eseményekre nézve előre gondoskodni, hogy előadó esetben Magyarországnak pénzjegyekben fogyatkozása ne legyen. Ezért készítettem a bankjegyeket, melyeknek Angolországban kellene biztosan leléve maradni, míg

az események megengednék forgalombatételüket. Kijelentem, hogy nem volt szándékomban e jegyeket Magyarországra szállítani, míg ott a je enlegi kényuralom fenáll. Amit felperes „forradalom“-nak nevez, ami azonban csak a régi törvényes állapot helyreállítása volna, Magyarországon elébb bevégzett ténynek kellene lenni; csak akkor lennének ezen bankjegyek értékesek.

Nyolczadszor: E jegyek készítéséből tehát Magyarországra semmi kár sem hárulhat. Ez országgyűlés törvényes jóváhagyása meilit 1848 és 49-ben kiadtam bankjegyeket a felperesnek Magyarországra ült tábormokai és hivatalnokai törvényteleneknek nyilvánították s tulajdonsaiktól legnagyobb részt elszedték.

Kilenczedszer: Tekintettel a nagy kárra, mit az illető tulajdonosok ezáltal szenvedtek, kötelességemnek tartottam úgy intézkedni, hogy e kárt az illetőknek lehetőleg megtérítsem, ha ezt nekem az események később megengednék.

Tizedszer: Életemet és tetteimet ismeri a világ. Folyvást arra törekedtem, hogy Angolországban semmi oly lépést ne tegyek, mely az ország törvényeit sértené, vagy melyet csak magyarráznai is lehetne úgy: hogy sérti. (M.O.)

Ennyi az kivonatban mit Kossuth, önvédelmére felhozott. Melyik részre fog a per eldőlni: talán már a legközelebbi számban tudathatja a „Nép barátja“ kedves polgártársaimmal, addig is az ég áldása maradjon mindnyájunkkal!

Rákóczi induló. *)

Isten adj hazánk felett
Tiszta fénylő kék eget,
Halmaink Dunánk s Tiszánkra
Áldva szálljon felleged
**) Mézet adj Tokaj borába
Buzát alföld ugarába
Mely tört annyi kinon á
Boldogítsd e szép hazát
Adj erőt hős nemzetének
Hogy szeresse hűn honát
Régi szép —
tisztá s ép —
nyelve hős —
báj-erős
Lengje által a hazát.

*) Ezt az indulót nem volt szabad 11 év alatt használni? Hiszen ez valóságos imádság!

**) Ismételni kell onnan: Mézet adj stb. végig.

Deák Ferencz

életrajza.

Bár gazdag nemzetünk derék honfiakban: kitűnik még is egyegy bölcs férfiú annyi jelesünk közül. Ilyen nevezetesen az, kinek életrajzát itt röviden meg akarom ismertetni olvasóimmal:

Deák Ferencz született Zalamegyében, Kehidán, most 56 éves.

Derék szülei korán elhalván, testvére Deák Antal úgy nevelte, hogy lángelméje inkább inkább fejlődött, korát multa felül iskolai tanulmányaiban. Az ügyvédi vizsgálatot pedig oly kitűnő eredménnyel tette le, mikép vizsgálói s hallgatói bámulták ritka elméleti tehetségét.

Ügyvédi oklevelét kinyervén, szülőföldre ment s ott csakhamar főbíró lett.

Az 1840-dik mint szintén az 1848-dik évben országgyűlési követté, ez utóbbi alkalommal pedig bölcs elméje által a közfigyelmet, szeretetet és bizalmat megnyervén, magyar igazságügy ministerré lett.

Mint igazságügyminister páratlan buzgósággal és áldásos sikerrel dolgozott, folyvást a törvény és igazság útján maradást javasolta és követelte.

1848. év September 15-kén a bécsi birodalmi gyűléshez küldetett következően engesztelés végett, mint szintén későbbben ugyanezen év Deczember havában herczeg Windisgrätzhez is, de mind akét alkalommal nem rajta mult, hogy hazája részére ohajtott eredményt nem eszközölhetett. . .

Ezalatt a magyar ügyek bonyolodásával nyugalomba vonult s csak az 1854-dik évben tért csendes falusi lakásáról Pestre a már ekkor bonyolódni kezdő ügyeket — közelebből szemlélendő.

Megérvén a dolog a magyar nemzet ügyének jobbra fordulására: jelenleg tőle várhatunk s remélhetünk főleg, mint korunk Mózes-étől.

Várhatunk és remélhetünk azért, mert e férfiú egyik legnagyobb magyar politikus és diplomata, olyan ki soha véleménye mellől el nem állott; annak amit tett s mondott mindig ura maradt; kit sem jó sem bal szerencse meg nem ingatott, kincs vagy dicsőség könnyelművé nem tett; hanem tetteiben s gondolkozásmódjában mint a halál olyan következetes és használni akaró és akiben együttvan a képesség az akarattal. Átalában szólva róla elmondhatjuk: hogy magyar soha nálánál jobban nemszerette hazáját.

Most legközelebb kedves hazánktól szakadni készülő testvér horvát nemzetet olymeleg jóakarattal intette s óvta hozzájuk intézett rőpiratában, mikép ugylátszik, hogy hibás lépésüket meg fogják banni. —

Ismerjék és tiszteljék tehát kedves polgártársaim e dicső férfiut, kitől sokszor Bécsben drága áron megvették volna s megvették a jó tanácsot — ha eladó volna — mert csak ha ilyen jeleseink vannak: érhetünk vezérletük mellett az igéretföldre.

Isten éltesse, az ily jó honfiakat!

A két komamasszony.

(kihallgatta a Népbarát barátja.)

Egyik.

Komamasszony álljon meg csak egyszerre
Hadd mondjam el, hányat ütött az óra . . .
Jaj galambom, már ez az én emberem
Egész nap egy órát alig van velem;
Tudja isten merre jár-ke? . . . azt mondja,
Hogy a haza állapotán jár gondja. (?)
Bizták is azt ilyen ember eszére . . . ! ?
Még kenyeret sem keres már végtére;
Mert itthon csak gondolkozik . . . a fejét
Töri mintha birna vagy két vármegyét.
S aztán még az imádságos könyvem
Uram bocsá . . . ! ujsággal terheli meg . . .
Én nemtudom, ki — mi az a Népbarát
Azt szereti s szerzi meg leghamarább!
És ha mondom, hogy e sok hir csak beszéd:
Dul-ful érte s mérgelődik szörnyűkép.
Kossuth, Klapka, Garibáldi öneki
Egész világ legderékabb hősei . . .
Jobb is volna már galambom ha akar
Jönne el mind . . . hadd örülne a magyar.
Mert, ha soká így tart még ez a dolog:
A ládából ami pénz van mind kifogy;
De erre is, ha mondom, azt feleli:
Hogy az a pénz, a czudar pénz mit neki?
A legelső ő előtte a haza . . .
— Ezelőtt, hajh! én voltam az anyala! —
Mit csináljak? szóljon komám okosan!
Ugy-e nincsen, nem lehet férj több olyan!??.

Másik.

Édes komamasszony!
A tüze lohadjon;
Akkor haragudjék,
Ha a haza sorsa

Nem lessz férje gondja!
 Hajh mert a **magyarnak**
 Békét alig hagynak
 Saját **hazájában**
 Vérszopó nadályok . . .
 Isten átká rájuk!
 Szeretnék földünket,
 Arany-ezüstünket;
 El is vesztenének
 Ha lehetne, szépen . . .
 Egy kanálnyi lében.
 De ki benne hiszen,
 Megsegíti isten;
 E drága hazában
 A magyart megtartja
 Az ég akaratja!
 De ez csak úgy lehet,
 Ha, ki amitt tehet
 Mind azt elköveti,
 Ha éltünk sem drága
 A hon oltalmára!
 S az az egykét krajczár
 Mely az ujsáért jár
 El nem szegényíti,
 Mert pénzt hasznosra
 Olyanba adhatja.
 Nem kell ellenezni
 De még élesztetni
 Kell a honszerelmet;
 A férj és a gyermek
 Itt legyenek egyek!
 Sőt ha szükséges lesz,
 A védő sereghez
 Mi is oda álljunk!
Inkább hulljon vérünk
Mint rabmódra éljünk!

Mulattató.

Szentelt papiros. Boltba ment a szegény ember s kérte a kereskedőt, hogy adjon neki szentelt papirosat. A kereskedő ismert szentelt tojást, szentelt sonkát, szentelt kalácsot, de ezt a nemét a szentelt tárgyaknak, ily idvezítő valamit még nem. Kérdi tehát az embertől, hogy voltaképen milyen papirost keres? Melyre aztán ilyen felvilágosítást nyert:

„Hát tudja az ur, olyan huzavona papiros az mint amilyenre az öreg (örök) levelet szokták írni.“

Nagy csint követett el a muzsikusz cigány; megyért deresre fektették s végig hegedültek rajta. Az

elszenvedett büntetés után kérdezte tőle az urasági tiszt: Hogy tetszett a mulatság? cigány!

A cigány hallgatott.

— „Hogy tetszett a mulatság?! kiáltott reá a tiszt keményen.“

— „Nem lehet azt kimagyarázni édes nagyságos tekintetes urám — felelt a kérdezett csak inkább én huznám másnak, mint más nékem... aki nem hiszi próbálja meg.“

Kilátta belőle. Egy falusi paraszt ember látja a városban a bolt előtt a fekete kutya czimert s bámulja véges végtelen; egy falubeli is odaérkezik hozzá segíteni. Az egyik azután következőleg szólal meg:

— „Ugyan komám miféle állat lehet ez, olyan formának nézem. hogy farkas.“

— „Nem az biz az — felelt a másik — hiszen láthatja kend komám ha szeme van, hogy csupa veszett kutya.“

Legujabb hírek.

— Viktor Emánuel az olaszok vitéz királya Bethlen Gergely gróf hazánkfíát, (ki most a Piaczenza-huszároknál ezredesül szolgált) tábornoki méltóságra emelte.

Csak látszik kedves polgártársaim, hogy a magyarnak az egész világon mindenütt van becsülete. —

— Garibáldi, mint az ujságok írják: ismét mozgogni kezd. Ezt két oknál fogva gyanítják pedig: egyik hogy Cavour olasz minister megint nyugtalanodni kezd amiatt épen úgy, mint ezelőtt egy évvel, mikor a csatazaj megkezdődött; másik ok pedig az, hogy újra pengetni kezdik azt az elaludt dolgot mely szerint Ausztria ismételve kijelenti, hogy Viktor Emánuel teszi felelőssé Garibáldi legkisebb mozdulatáért. Garibáldiról jut eszembe: ezt a világhírű nagy embert Olaszország első polgárául akarják nyilatkoztatni, hazájának tett érdemeiért és azonkívül, miután a példabeszéd is azt tartja hogy „sajt mellé kenyér is kell“ nemzeti ajándékképen 150 ezer lira (olasz pénz) évi jövedelemmel tisztelik meg.

 Ára 6 kr. o. é. — Harmadik kiadás.

Debreczen 1861. Nyomatott a város könyvnyomdájában.